

Сапота А.В.

студентка;

Янковська В.А.

кандидат економічних наук, доцент,

Харківський інститут фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема вибору фінансової стратегії діяльності підприємства є актуальною у зв'язку з необхідністю прийняття рішень в ринкових умовах. При цьому основна увага приділяється оцінці поточного стану суб'єкта господарської діяльності. Перш за все, потрібно визначити фінансову стратегію діяльності, як рекомендацію відносної зміни фінансово-господарського стану в довгостроковій перспективі на базі кількісних характеристик фактичного фінансово-господарського стану в поточному та наступних періодах. Основою будь-яких фінансових розрахунків, фінансового аналізу, фінансового планування є дані бухгалтерського, управлінського обліків та фінансової звітності. Перш, ніж здійснювати будь-яку господарську операцію слід підрахувати витрати і порівняти з джерелом їх покриття. Важливо не тільки отримати прибуток, але і, перш за все, повернути вкладений капітал, тобто нарахувати амортизацію так, щоб забезпечити не тільки просте, але і розширене відтворення, причому в умовах інфляції і при немонетарності основних засобів як активів.

Управління рентабельністю і розподілом прибутку традиційно є об'єктом особливої уваги менеджменту. Неприпустимо перевищення використання прибутку над отриманою його величиною, оскільки це надасть такий негативний вплив на фінансовий стан, як і збитки в збиткових підприємствах. Розробка фінансової стратегії підприємства залежить від цілей і завдань, поставлених власником підприємства, тому фінансовий план (бюджет) підприємства може бути або бюджетом «проїдання», або бюджетом розвитку.

Фінансова стратегія включає в себе методи і практику формування фінансових ресурсів, їх планування та забезпечення фінансової стійкості підприємства. Всебічно враховуючи фінансові можливості підприємств, об'єктивно оцінюючи характер зовнішніх і внутрішніх факторів, фінансова стратегія забезпечує відповідність фінансово-економічних можливостей підприємства умовам, які склалися на ринку. Фінансова стратегія – це генеральний план дій підприємства, що охоплює формування фінансів і їх планування для забезпечення фінансової стабільності підприємства і включає в себе: планування, облік, аналіз і контроль фінансового стану; оптимізацію основних та оборотних засобів; розподіл прибутку. Фінансова стратегія підприємства забезпечує: формування та ефективне використання фінансових ресурсів; виявлення найбільш ефективних напрямків інвестування та зосередження фінансових ресурсів на цих напрямках; відповідність

фінансових дій економічному стану та матеріальним можливостям підприємства; визначення головної загрози з боку конкурентів, правильний вибір напрямків фінансових дій та маневрування для досягнення переваги над конкурентами; створення і підготовку стратегічних резервів; ранжування та поетапне досягнення цілей.

У процесі формування, реалізації фінансової стратегії приймаються рішення, які впливають на різні сторони фінансової діяльності підприємства. Результати аналізу фінансової звітності впливають на прийняття рішень щодо структури балансу, ліквідності, управління рентабельністю, оптимізації облікової політики і прогнозової звітності. Оптимізація рішень в сфері бухгалтерської облікової політики тісно пов'язана з діями фінансового менеджера як відносно структури балансу, так і фінансових результатів. Від вирішення цього питання безпосередньо залежить обґрунтування податкової облікової політики та розробка оптимальних податкових схем в рамках чинного законодавства. Крім того, незадовільне ведення бухгалтерського обліку призводить до помилок в розрахунках з контрагентами, бюджетом та ін. і не дозволяє особам, які приймають управлінські рішення, отримати повну, достовірну та прозору інформацію про діяльність підприємства. Також на сучасному етапі гостро стоїть проблема вибору правильної оцінки активів підприємства. Особливо слід звернути увагу на використання підприємством оцінки активів за справедливою вартістю, яка часто є дуже невизначеною і розмитою. Відповідно до ПСБО 7 «Основні засоби» та МСБО 16 «Основні засоби» підприємство повинно обрати модель облікової політики основних засобів: або модель собівартості або модель переоцінки. Сутність моделі собівартості полягає в тому, що після визнання активом, об'єкт основних засобів слід обліковувати за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності. Сутність моделі переоцінки – після визнання активом, об'єкт основних засобів (справедливу вартість якого можна достовірно оцінити) слід обліковувати за переоціненою сумою, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки мінус будь-яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності. Також існує МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості», який містить концептуальну основу оцінювання справедливої вартості. Кожна вартісна оцінка по-різному характеризує різні об'єкти обліку. Однак в сучасних умовах вона не дозволяє отримати затребувану зацікавленими користувачами достовірну інформацію про вартість активів і зобов'язань підприємства в поточний момент часу. У зв'язку з цим, а також з тим, що економічні умови відрізняються підвищеною динамічністю, виходом може стати застосування оцінки активів за справедливою вартістю, яка вимагає особливого підходу. Безумовною перевагою оцінки за справедливою вартістю є отримання достовірної інформації про заплановані грошові потоки і формування бази порівняної інформації. До плюсів оцінки об'єктів за справедливою вартістю можна віднести підвищення прозорості, інформативності та повноти інформації. Крім того, з'являються умови для виконання більш обґрунтованого порівняльного аналізу підсумків діяльності підприємства – як в динаміці за ряд років, так і в зіставленні з іншими

підприємствами за один і той же період. Однак даний метод не позбавлений недоліків, які найбільш яскраво проявляються в дестабілізованій економічній ситуації – визнання великих збитків в період кризи (завищення активів під час зростання), труднощі щодо визначення ціни, недотримання принципу обережності. Таким чином, оцінка за справедливою вартістю показує реальне фінансове становище підприємства, однак методично повинні бути прописані випадки, коли її застосування не допустимо з огляду на те, що вона не відображає всіх наявних ризиків і вводить користувачів в оману.

Адже правильність обраного способу оцінки активів і зобов'язань може зробити істотний вплив на подальшу діяльність підприємства, його життєздатність і ліквідність.

Під час формування фінансової стратегії підприємства потрібно враховувати необхідність застосування справедливої вартості для реалізації наступних цілей:

- започаткування зовнішньо-економічної діяльності (необхідно забезпечити максимальну прозорість звітності);
- залучення кредитів зарубіжних банків (для отримання позики необхідно трансформувати звітність відповідно до МСФЗ);
- операції з об'єднання підприємств (складання звітності має відбуватися відповідно до принципів МСФЗ для правильної консолідації активів);
- підвищення капіталізації підприємства (оцінка справедливої вартості є одним з інструментів підвищення капіталізації підприємства, так як дозволяє значно підняти вартість активів, а отже, і власного капіталу. Відповідно, при трансформації звітності на підставі даних, отриманих в процесі оцінки справедливої вартості, вартість капіталу може зрости).

Однак, потрібно бути обережним застосовуючи метод справедливої вартості для оцінки активів. Гончар Л.В., Гарна С.О. відмічають, що оцінку основних засобів за справедливою вартістю доцільно використовувати при аналізі платоспроможності підприємства. Така оцінка дає можливість відносно точно показати майновий стан, але, у свою чергу, спотворює фінансовий результат. Відповідність як першої, так і другої оцінки реальному стану справ завжди є відносною – уточнюючи один показник бухгалтерської звітності, вони автоматично спотворюють інший [1]. Визначення справедливої вартості в рамках переходу на МСФЗ значно скорочує часові та грошові витрати підприємства при прийнятті рішення про оцінку власності, якщо метою трансформації звітності було, наприклад, залучення інвестора для продажу частини бізнесу або отримання позикового капіталу в закордонному банку, що вимагає процедур, пов'язаних з визначенням вартості бізнесу. Необхідно розуміти, що використання оцінки за справедливою вартістю це не тільки допоміжний процес при складанні звітності відповідно до МСФЗ, а й інструмент, що дозволяє управляти вартістю підприємства. Тому при формуванні фінансової стратегії підприємства потрібно паралельно формувати необхідні принципи облікової політики, які будуть сприяти підвищенню ринкової вартості підприємства. При цьому оцінка активів повинна бути достовірною. Тому визначення моделей оцінки активів повинно регламентуватися розпорядчим документом підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гончар Л.В. Оцінка основних засобів як об'єкта інвестиційно-орієнтованого управління. / Л.В. Гончар, С.О. Гарна. // Інноваційна економіка. – 2013. – № 7. – С. 302–305.
2. Юрчак О. Сучасний стан розробки стратегій в Україні: стратегія як проект. / О. Юрчак, А. Старинська. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/strategy/str202.html>.

Слабенко Я.О.

магістрант,

*Черкаський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

АНАЛІЗ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ

Стале функціонування та динамічний розвиток банківської системи є однією з умов успішного функціонування економіки держави. Саме тому активний розвиток банківської діяльності – одна з важливих тенденцій розвитку сучасної фінансової системи України. Перед вітчизняними банківськими установами постають нагальні питання щодо адаптації до умов, що змінюються, та пошуку можливостей зайняти стійку позицію і встояти в конкурентній боротьбі [1, с. 183].

Раціональна організація процесу банківського кредитування, розроблення ефективної системи управління кредитними операціями є основою стабільного функціонування банків нашої держави. Саме продумана кредитна політика банківської установи дає змогу забезпечувати ефективне управління кредитною діяльністю банку, повною мірою використовувати його кредитний потенціал, формувати оптимальний кредитний портфель та чітко організувати увесь кредитний процес у банку.

Слід зазначити, що кредитна політика банку може розроблятися і проводитися на макро- та на мікрорівні. На мікрорівні кредитну політику розробляють і здійснюють конкретні банківські установи. На макрорівні банківську кредитну політику проводить Національний банк України, встановлюючи відповідні нормативи щодо здійснення кредитних операцій банками, рівень облікової ставки тощо.

Проаналізуємо результати кредитної діяльності банків України на практиці на основі даних звітності банківських установ та Національного банку України (табл. 1).

На основі аналізу даних табл. 1, можемо зробити висновок, що обсяг наданих кредитів відносно активів банків за період з початку 2016 по кінець 2017 рр. займає досить вагомий частку. Зокрема, частка сукупного кредитного портфеля в активах банків на початку 2017 року складала 80,07%, проте в кінці року мала тенденцію до скорочення [2]. Така ситуація свідчить в першу чергу про високий рівень ризику кредитних операцій та високоризиковану кредитну